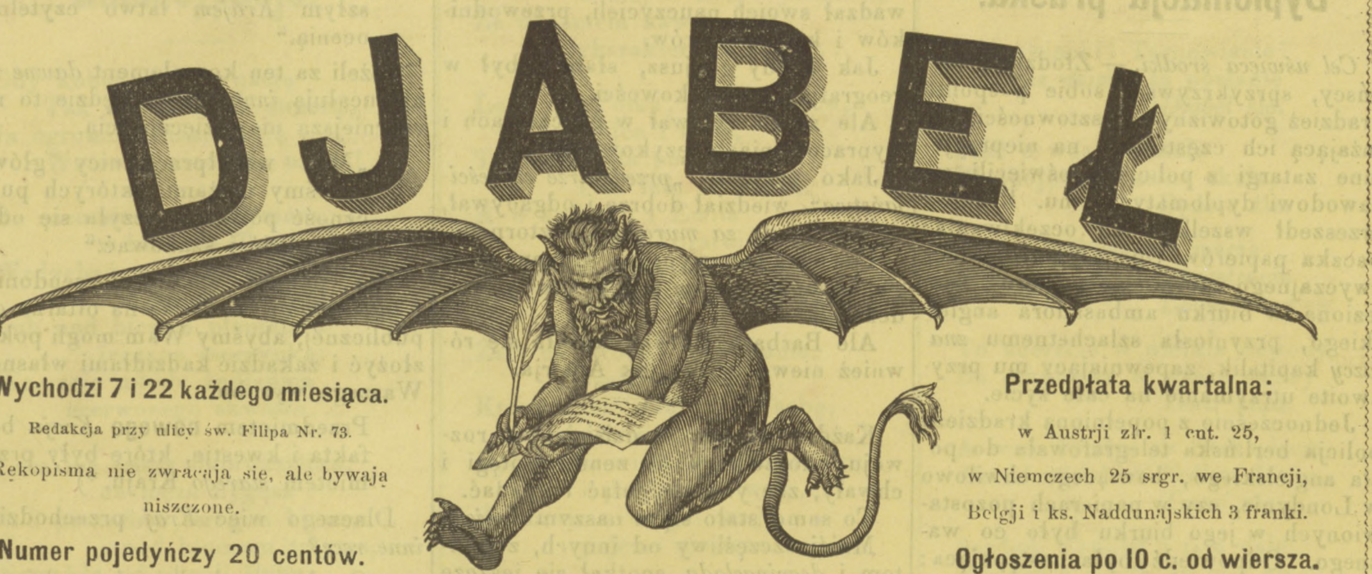
Rok V. Kraków, 22 czerwca 1874. Nr. 119.

DJABEŁ

Wychodzi 7 i 22 każdego miesiąca.

Redakcja przy ulicy św. Filipa Nr. 73.

Rękopisma nie zwracają się, ale bywają niszczone.

Numer pojedyńczy 20 centów.

Przedpłata kwartalna:

w Austrji złr. 1 cnt. 25,

w Niemczech 25 srgr. we Francji,

Belgji i ks. Naddunajskich 3 franki.

Ogłoszenia po 10 c. od wiersza.

Ostatnie słowo.

W lat siedm gust się zmienia — prawda jak świat stara;
Lepiéj późno jak nigdy — Francuz rezonuje;
Dwakroć dawa, kto dawać wcześnie się postara;
Ten najlepszym burmistrzem, który rezygnuje.

Nowe sitko na kołek, a stare pod ławę;
Najdroższe zdrowie wówczas, kiedy utracone;
Miły spokój domowy, gdy się już ma sławę;
Wdowiec zawsze wspomina pierwszą swoją żonę.

Lepiéj z krzesła ustąpić, niźli być zsadzonym;
Łatwiejszą jest krytyka od sztuki tworzenia;
Naraża się na strzały, kto jest wywyższonym;
Dobrowolne ustępstwo wiele rzeczy zmienia.

Z tych powodów i innych — w pożegnania chwili
Przyjmij, eksprezydencie! kondolencji słowa:
Dopóki pozostaną miasta rajcy mili,
Niech się o dobro grodu nie troszczy twa głowa.

Pożyczkę spotrzebują na cel użyteczny:
Każdy z nich wybrukuje dobrze… swą ulicę;
Na cmentarzu zbudują przystanek bezpieczny;
A gdy przyjdzie ochota… wskrzeszą Sukiennice.

Budownictwo przekształcą, będzie całkiem nowe:
Rozwalnictwem je nazwią dla honoru miasta.
Szkoły?... co nam po szkołach, gdy plany gotowe!
Plany muszą wystarczyć… wystarczą i basta!

Wodociągi?... kanały?... ot, zachcianki modne!
Pomnik chciał prezydent wystawić dla siebie;
Lecz gdy Kraków i bez nich wiódł życie wygodne,
Szkoda pieniądz wyrzucać w tak błahéj potrzebie!

Masz więc udowodnione, panie prezydencie,
Że bez twojéj opieki obejdziem się święcie;
A jeśli chcesz mieć w ruchu wszystkie miejskie kółka,
Zostaw nam na pamiątkę.... twoje gorżkie ziółka.

Djabeł.

Do

Pana Walerego Rzewuskiego

Radcy Miasta Krakowa.

Panie Radco! Masz pan zupełną słuszność: mamy malarzy polskich, mamy fotografów polskich, „ale **rzeźbiarzy polskich nie mamy.**“

Z głębokiem uznaniem, z należytą wdzięcznością i odpowiednim szacunkiem

cudzoziemcy:

Barącz, Brodzki, Gadomski, Godebski, Gujski, Lenartowicz, Lipiński, Sosnowski, Syrewicz, Trembecki itd.

Dyplomacja pruska.

Cel uświęca środki. — Złodzieje berlińscy, sprzykrzywszy sobie pospolitą kradzież gotowizny i kosztowności, narażającą ich częstokroć na nieprzyjemne zatargi z policją, poświęcili się zawodowi dyplomatycznemu. Rezultat przeszedł wszelkie ich oczekiwania: paczka papierów (nie asygnacji, lecz zwyczajnego zapisanego papieru), znaleziona w biurku ambasadora angielskiego, przyniosła szlachetnemu *znalazcy* kapitalik, zapewniający mu przyzwoite utrzymanie na całe życie.

Jednocześnie z popełnioną kradzieżą policja berlińska telegrafowała do posła angielskiego, bawiącego chwilowo w Londynie, czy w papierach pozostawionych w jego biurku było co ważnego. Odpowiedź była następująca:

„W téj chwili nie przypominam sobie. Proszę zapytać ks. Bismarka, on ma późniejszą i dokładniejszą pod tym względem wiadomość.“

Następnéj nocy zrobiono wyprawę na ambasadę austrjacką.

Nazajutrz reprezentanci wszystkich mocarstw przy dworze berlińskim wystosowali do ks. Bismarka zbiorową notę, w któréj, zapewniając że w biurach swoich nie posiadają żadnych ważnych dokumentów, prosili uprzejmie o udzielenie téj wiadomości wszystkim złodziejom berlińskim.

Z powodu sparaliżowania prawéj ręki książę Bismark noty téj przyjąć nie mógł.

Sprawy krajowe.

Ze wszystkich krajów — krajowych i zagranicznych — żaden kraj nie przechodził tak dziwnych kolei, jak *Kraj*.

Urodzony pod najszczęśliwszą gwiazdą, bo pod gwiazdą książęcą, rozciągnął się szeroką płachtą *„od morza do morza“*, a sława jego brzmiała głośnemi hymny od rogatki do rogatki.

Po ojcu odziedziczył fantazję pańską, butę szlachecką i brawurę pseudodemokratyczną.

Wytłoczynami z tych jagód, zafarbowanemi czerwonością ojcowskiego wynalazku, upajało się pacholę nabierając sił do walki z światem i *Czasem*.

Świat dziwił się i przepowiadał, że dziecię to będzie genjuszem.

A czas, stary i niepoprawny *Czas*, przeszedł nad nowonarodzonym do porządku dziennego.

Z pacholęcia tymczasem wyrósł młodzieniec.

Oddany do szkół, w zachwyt wprowadzał swoich nauczycieli, przewodników i korepetytorów.

Jak każdy genjusz, słabym był w geografji i rachunkowości.

Ale za to celował w ćwiczeniach i wypracowaniach językowych.

Jako przyszłe *„przedmurze chrześcijaństwa“*, wiedział dobrze i odgadywał, co się działo *za murami* klasztornemi.

Pierwsza jego wyprawa wojenna stała się niemniéj głośną od wyprawy wiedeńskiéj.

Ale Barbara Ubryk okazała się również niewdzięczną jak Austrja.

Każde państwo w dzisiejszym rozwoju, doszedłszy do zenitu potęgi i chwały, zaczyna się cofać i upadać.

To samo stało się z naszym *Krajem*.

Mniéj szczęśliwy od innych, z zenitem i *degringeladą* spotkał się jeszcze w szkołach.

Rezolutny książę syn-ojciec, przestraszony niepohamowaną rozrzutnością swego naturalnego potomka, wyrzekł się go i rzucił na pastwę rozhukanych namiętności.

Niedoświadczony student dostał się w ręce fałszywych przyjaciół i opiekunów, którzy dopomogli mu roztrwonić resztę schedy ojcowskiéj.

Zrozpaczony młodzieniec zaczął myśleć o samobójstwie.

Brak macierzyńskiego wychowania nie da się niczém wynagrodzić.

Kraj nie umiał pacierza.

Został bezwyznaniowym.

Młodzieńca trzymano ciągle w szkołach, ale jakaż w nim zaszła zmiana!

Zamiast dawnéj rzeźkości, przedwczesna ociężałość; rumieniec ustąpił miejsca żółtawéj bladości; troska o chléb powszedni stłumiła poetyczne wybuchy; od czasu do czasu tylko, jak w lampie dogorywającéj, buchnął tam płomień dawnym ferworem, a młodzian śpiewał głosem łabędzim:

„I ja byłem Farysem!“

Życie uciekało widocznie, *Kraj* kurczył się i kurczył, a z owéj płachty *„od morza do morza“*

„Już on wisiał w powietrzu, jako
plamka szara,
Wielkości wróbla — motyla — komara,
Już się miał całkiem w błękicie roz-
topić....“

gdy nagle rozchodzi się wieść radośna, wieść brzemienna nie jedną myszą, ale całym ich rojem:

„Kraj przechodzi w inne ręce.“

Czy *Kraj* potrafiłby zliczyć z dokładnością, ile już razy był w *innych rękach?*

„Różnicę między obecnym a przyszłym *Krajem* łatwo czytelnicy ocenią.“

Jeżeli za ten komplement *dawne ręce* nie ucałują *innych rąk*, będzie to najczarniejszą niewdzięcznością.

„MY, współpracownicy główni, jesteśmy mężami, których publiczność polska nauczyła się oddawna czcić i szanować.“

WY, panowie anonimy, pseudonimy *è tutti quanti*, siadajcie na ołtarzu czci publicznéj, abyśmy Wam mogli pokłon złożyć i zakadzić kadzidłami własnego Waszego wyrobu.

Przedmiotem **nowego** *Kraju* będą fakta i kwestje, które były przedmiotem *starego* Kraju. *)

Dlaczego więc *Kraj* przechodzi w *inne ręce?*

Co do swych dążności, dziennik ten będzie miał ten sam cel, jaki wszystkie *poprzednie ręce* wygłaszały i zapowiadały.

Po co więc te *inne ręce?*

Nowy Kraj rozwijać będzie swój program w *kolejnych* numerach *swojego* organu.

Czy *stary Kraj* wychodził w numerach *niekolejnych* cudzego organu?

Z tych zatém i wielu innych powodów cieszmy się i radujmy, Narodzie, że *Kraj* przechodzi w *inne ręce!*

„Pędź, nasz *Kraju nowonogi!*“
Lecz nie potknij się wśród drogi;
Bo kto podróż *tak* zaczyna,
Niech zawraca od komina.

W imieniu publiczności ceniącéj i szanującéj inne ręce.

Djabeł.

---

*) W tém miejscu artyści teatru krakowskiego proszą nas o zapytanie *innych rąk*, czy recenzje teatralne podawane będą w *nowym Kraju* na *gorąco* czy na chłodno.

TELEGRAM.

Ze Lwowa do Krakowa.

Pożyczcie nam waszych sędziów przysięgłych, sądu i zast. prokuratorji, bo mamy także jednę „nieszczęśliwą ofiarę“, umyślnie z Wiednia sprowadzoną do oprawienia.

Z Krakowa do Lwowa (w Galicji).

Do Galicji nic nie wysełamy, bo nam zaledwie na własną domową potrzebę wystarczy.

Emancypacja.

Gdy kobiet emancypacją
Tak nas naokoło straszą,
Ja ogromną widzę racją
Wotować nieco za naszą!

Bo rozumiem, że trzymana
w haremie Turczynka
Wzdychać może do wolności
i lepszego prawa;
Lub pod biczem plantatora
jęcząca murzynka;
Wreszcie młoda Indjanina
czerwonego skwawa...

Lecz nie nasza dobrodziéjka,
co męża nygusa
Pod pantoflem, srogim biczem
i pod kluczem trzyma,
Nawykła od chwili ślubu
widzieć w nim sługusa,
Który prócz jéj widzimisię
najmniejszych praw nie ma.

Niech praw lepszych się domaga
przypuśćmy Angielka,
Którą mąż na grubym sznurze
na targ wyprowadza;
Lub gorącéj krwi Hiszpanka —
zalotnica wielka —
W klasztorze zamurowana,
jeśli męża zdradza...

Lecz nie nasza jéjmość, ostrych
i spiczastych rysów,
Któréj mąż, zamurowany
w przestrzeni domowéj,
Jest ofiarą nieustanną
małżonki kaprysów,
I sługą najuniżeńszym
woli jéj surowéj...

Niech nawet krzyczy Francuzka —
prawem zniewolona
Żyć i mieszkać często z mężem
bez czci i bez wiary,
Przez komisarza policji
nieraz przymuszona
Do najwyższéj życia, uczuć
i serca ofiary...

Lecz nie nasza lafirynda,
któréj życie w świecie
Tak wolne i tak swobodne
jak ptaszyny w lesie,
I która jest przekonana,
że każdéj kobiecie
Stać otworem wciąż powinno,
wszystko, co jéj chce się.

Niech się uskarża kobieta
pełna ułomności,
Którą Dumas nawet zabić
pod humor pozwala;
Tak śmiało się wyrażając
o niéj w swéj wyższości,
Że uznaniem nawet zalet
charakter jéj kala....

Lecz nie Polka, co Dumasów,
i ojca i syna,
Takby wzięła pod pantofel
i za łeb, aż miło;
A w dodatku i Emila
nawet Girardina
Za nosby poprowadziła,
gdzie mu się nie śniło.

Żart na stronę, moje panie;
ażaliż to pole,
Które macie dziś przed sobą,
zda się wam za ciasne?
Byłoby to wielkiém głupstwem;
i przypuścić wolę,
Że macie o swojéj misji
pojęcie niejasne.

Wszakże macie dom i dzieci,
ogrody, trawniki;
Dość zapewne wszędzie pyłu,
a i śmiecia wszędzie;
W największym zawsze nieładzie
mężowskie guziki.
Tego tylko dopilnujcie,
a dość dla was będzie.

Tak, panowie! czuć się daje
ogromna potrzeba
Polskiéj książki w tym przedmiocie,
coby wyjaśniła
Ową prawdę w zarzuceniu,
że „Wolą jest nieba,
Aby tam była powaga,
gdzie rozum i siła.“

Za najlepsze w téj materji
Dzieło lub rozprawę
Przez gazety ma być wkrótce
konkurs ogłoszony.
Ani wątpiąc, że wygramy
zawiłą tę sprawę,
Ja nagrodę obmyśliłem:
pantofle méj żony!

B...s.

W salonie Pana Prezydenta.

Przyjaciel. Panie prezydencie! chcesz pan ustąpić w tak ważnéj chwili?... zapominasz pan o przyszłości.... o następnych pokoleniach!

Prezydent. Następne pokolenie nic dla mnie nie zrobiło; nie mam dla niego żadnych obowiązków... wdzięczności.

Do Tarnowa.

Tarnowianki! Tarnowianie!
Do was dzisiaj to posłanie
Djabeł śle.

Jeśli u was kanikuła
W obojętność serce skuła,
Będzie źle.

Lecz jeżeli jeszcze macie
Niżli w waszym magistracie
Lepszy sąd —

To uderzcie w wielkie dzwony,
Bo przybywa w wasze strony
Teatr ztąd.

A więc Fredro ze Szekspirem,
Pan Jowialski z *Królem Lirem*,
Trzeci maj!

Sardou, Feuillet i tam daléj,
Wszystko się to na was zwali,
Będzie raj!

Sfinksa prędko odgadniecie,
Margrabinkę uściśniecie,
Śliczna rzecz.

Offenbacha już nie trzeba,
Już nie robi u nas chleba;
Poszedł precz.

Ale jeszcze, Tarnowianie:
Niech w pamięci wam zostanie
Twardy sęk:

Bo teatru *czuła strona,*
Że złotego lubi runa
Strasznie dźwięk.

Ostatnia odezwa do narodu Burmistrza m. Krakowa.

Narodzie krakowski! Gorące twoje życzenia spełnione zostały..... córki twe kształcić możesz na zacne obywatelki i porządne kobiety!....

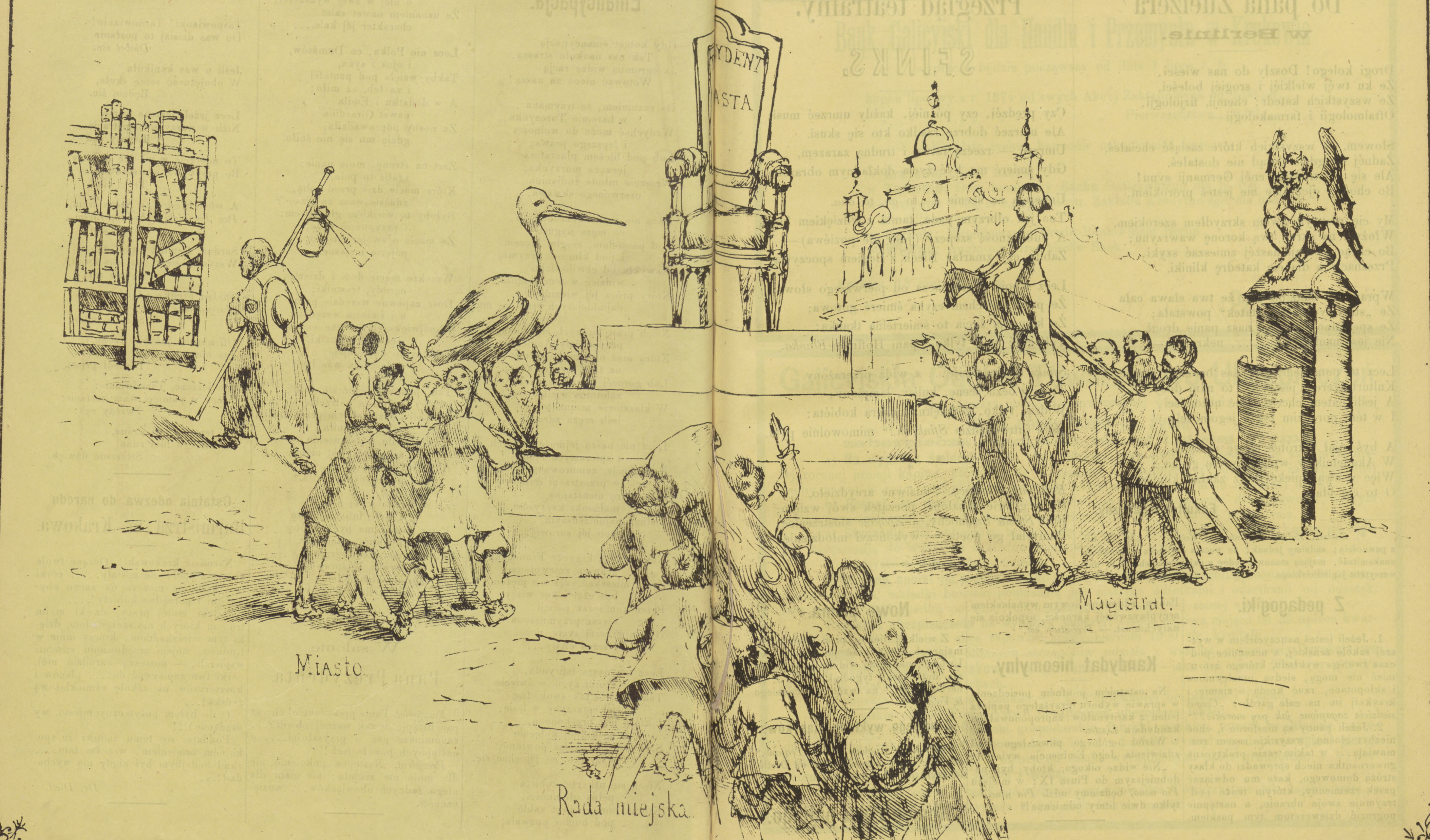
Dzięki mojéj pracy, dzięki moim trudom których nie szczędziłem, dzięki tym mieszkańcom, którzy mnie w trudném mojém urzędowaniu *rzetelnie* wspierali, — możesz, narodzie mój, córki twe zapisywać do.... planów i kosztorysów na szkołę ośmioklasową żeńską!...

O ile byłem pożyteczny miastu, wy osądzicie!!!!

Poddając się temu sądowi ze spokojném sumieniem, wracam tam.... zkąd bodajbym był nigdy nie wychodził!...

Dr. Dietl.

BEZKRÓWIE KRAKOWSKIE

Djabeł Nr 119. 1874.

z Litogr. A. Pruszyńskiego w Krakowie.

Do pana Zuelzera*)

w Berlinie.

Drogi kolego! Doszły do nas wieści,
Że ku twéj wielkiéj i srogiéj boleści,
Ze wszystkich katedr: chemji, fizjologji,
Oftalmologji i farmakologji —

Słowem, ze wszystkich które zasiąść chciałeś,
Żadnéj i nigdzie dotąd nie dostałeś.
Ale się nie troszcz, cnéj Germanji synu!
Bo choć w ojczyźnie nie jesteś prorokiem,

My cię otoczym swém skrzydłem szerokiem,
Włożym na skroń twą koronę wawrzynu;
Bo chcąc Polonji naszéj zmieszać szyki,
Przeznaczym dla cię katedrę kliniki.

Wprawdzie nam mówią, że twa sława cała
Ze „statystycznych notatek" powstała;
Że specjalnością twą, nasz panie drogi,
Nie jest nauka, ale . . . . . . nekrologi —

Lecz to pominiem, gdy nas będziesz prosić:
Kulturträgerem jesteś — to nam dosyć.
A jeśli patent chcesz mieć uczoności,
I w tém poradzim także jegomości:

A byś miał wkrótce sławę ustaloną,
W Akademików wpiszemy cię grono.
Więc w swą opiekę bierz zakład kliniczny!
O to cię błaga

Fakultet medyczny.

*) *Zuelzer, Zulzer, Zoellner* czy *Kellner* — nikt nie wie z pewnością; sądzimy jednak, że poczta berlińska odszuka tę znakomitość, mającą stanowić jednę z najpierwszych ozdób uniwersytetu jagiellońskiego. *(Przyp. Djabła.)*

Przegląd teatralny.

SFINKS.

Czy prędzéj, czy późniéj, każdy umrzeć musi;
Ale umrzeć dobrze rzadko kto się skusi.
Umrzeć — rzeczą łatwą i trudną zarazem,
Gdy śmierć ma być życia dokładnym obrazem.

Umierają na scenie — to *on*, to *ona*.
Ten jak olbrzym pada, tamta z wdziękiem kona,
A publiczność szepcze (jeśli nie poziéwa) —
Zabity czy zmarła: Niech z Bogiem spoczywa!

Lecz wpoić w słuchacza od pierwszego słowa,
Że poza śmiechem czyha śmierć gotowa;
Że komedja życia to śmiertelna tkanka:
Tak grać umie tylko... pani Hoffman-*Blanka*.

Sfinks truciznę pije... a widz przerażony
Traci z oczu scenę, kulisy, lampiony;
Widząc tylko, że piękna umiera kobiéta:
„Kto jutro będzie *Sfinksem*?" mimowolnie pyta.

* * *

Rozbójnik salonowy — dziwne arcydzieło,
Co w głowie zapalonéj początek swój wzięło;
Brat *Stasia* Szajnochy, a *Zbójców* siostrzeniec;
Pomyślał go poeta — wykończył młodzieniec.

Z pedagogiki.

1. Jeżeli jesteś nauczycielem w wyższéj szkole żeńskiéj, a uczennice podczas twojego wykładu, którego zrozumieć nie mogą, siedzą przelęknione i skłopotane, rzuć kredą o ziemię i krzyknij im na całe gardło: „*Czegoż siedzicie zagapione jak psy morskie?!*"

2. Jeżeli panny są niesforne i, choć niezbyt głośno, wszystkie razem rozmawiają... w takim razie praktyczna guwernantka niech sprowadzi do klasy stróża domowego, każe mu odwiązać pasek rzemienny, którym tenże podtrzymuje swoje ubranie, a następnie pogrozić dziewczętom tym paskiem. Panny, zdumione nowym wynalazkiem arcyprzyzwoitéj karności, uspokoją się natychmiast. — *Probatum est.*

Kandydat nieomylny.

Na ostatniém poufném posiedzeniu w sprawie wyboru przyszłego papieża jeden z kardynałów zaproponował na kandydata *Liszta*.

Wśród ogólnego powstałego ztąd zdziwienia Jego Eminencja wyjaśnił: „Nie widzę nikogo, ktoby był podobniejszym do Piusa IX; w miejscu *Pio nono,* będziemy mieli *Pia nino* — tylko dwie litery odmienne!"

Nowe pisma.

Z wielkiéj liczby pism literackich, mających się ukazać po żniwach we Lwowie, najlepsze widoki powodzenia ma dotychczas tygodnik p. *O. J. A.* herbu *Ostoja*, na wzór francuzkiego *le Voleur*.

Z nowego wykładu klasyków.

Sis felicior Augusto, melior Trajano." znaczy: Bądź szczęśliwszym od Dietla, lepszym od Chmurskiego.

Koniec roku piątego.

Bank Galicyjski dla Handlu i Przemysłu w Krakowie

wypłacać będzie począwszy od dnia 1 lipca r. b.

kupon lipcowy z r. 1874 od swych Akcyj Zakładowych po 1.50 złr.
„ „ „ „ „ „ „ „ Pierwszeństwa „ 0.50 „

Wypłatę tychże kuponów uskuteczniać będą:

w **Krakowie**: Kasa Banku,
w **Tarnowie**: Dom komisowy Banku Galicyjskiego dla h. i p.
we **Lwowie**: Filia c. k. uprz. austr. Zakładu Kredytowego dla handlu i przemysłu,
w **Berlinie**: Mitteldeutsche Credit-Bank-Filiale Berlin,
w **Wiedniu**: Anglo-oesterreichische Bank.

Kraków, 13 czerwca 1874.

Dyrekcya.

Galicyjskie Ogólne Towarzystwo Ubezpieczeń

ma zaszczyt podać do powszechnéj wiadomości:

Dział ubezpieczeń na życie

zabezpiecza za opłatą taniej i stałej premii

a) **Na wypadek śmierci**: mocą ubezpieczenia tego rodzaju zapewnia się za opłatą małej rocznej premji kapitał, który będzie wypłacony spadkobiercom po śmierci zabezpieczonej osoby nawet w razie gdyby śmierć nastąpiła natychmiast po zawarciu odnośnej ugody.

b) **Posagi**: ten rodzaj ubezpieczenia jest szczególnie stosowny dla dziewcząt, którym można zapewnić tym sposobem kapitał, gdy dojdą do 18, 21 lub 24 roku życia.

c) **Stypendja** dla chłopców, którym się zapewnia w ten sposób roczną kwotę na czas, gdy uczęszczają do wyższych zakładów naukowych.

Towarzystwo wprowadziło tudzież:

Wzajemne spółki na przeżycie jako szczególnie korzystny sposób oprocentowania oszczędzonego grosza, wkładki bowiem pomnażają się nietylko odsetkami i odsetkami od odsetek, lecz też częściami spadku po zmarłych uczestnikach jednej i tej samej spółki.

Przykład ubezpieczenia na wypadek śmierci: Osoba zdrowa mająca lat 35 opłaca kwartalnie 6 złr. 69 cnt. jeżeli chce zapewnić spadkobiercom 1000 złr. kapitału.

Dotyczących bliższych szczegółów udziela z wszelką gotowością **Dyrekcja we Lwowie, Reprezentacja w Krakowie, ulica Franciszkańska**,—jako też ajenci Towarzystwa we wszystkich miastach i miasteczkach.

Prospekta udziela się na żądanie P. T. Publiczności bezpłatnie i franko.

Galicyjskie ogólne Towarzystwo ubezpieczeń ubezpiecza także:

a) Domy mieszkalne, budynki gospodarskie, fabryki, machiny, towary na składzie, narzędzia, bieliznę i suknie, sprzęty domowe, bydło i t. d. od szkód wyrządzonych przez **ogień, piorun i eksplozję**. — b) Ziemiopłody i owoce od szkód wyrządzonych przez **gradobicie**. — c) Ruchomości podczas **transportu lądem i wodą**.

Dochodzenie szkód wszelkiego rodzaju przeprowadza Towarzystwo jak najspieszniej, a należące się wynagrodzenie wypłaca w jak najkrótszym czasie.

PRZEWODNIK KRAKOWSKI.

Wawel.

Groby królewskie zwiedzać można codziennie.

Skarbiec kościelny, codziennie o god. 4 popołudniu.

Smocza jama codziennie (za zgłoszeniem się do miejscowéj władzy wojskowéj) bezpłatnie.

Kościół P. Marji.

Wielki ołtarz (rzeźba Wita Stwosza), codziennie po południu, za opłatą.

Wieża (wspaniały widok na miasto i okolice) codziennie, bezpłatnie.

Muzea i zbiory naukowe.

Biblioteka Jagiellońska (przy ul. św. Anny) od 9 do 1, dla czytających codziennie, dla zwiedzających we czwartki, a w inne dnie za upoważnieniem dyrektora.

Gabinet archeologiczny (w gmachu Bibl. Jag. na dole), codziennie, bezpłatnie.

Gabinet historji naturalnéj (w gmachu Uniwersytetu, ul. ś. Anny) bezpłatnie.

Biblioteka i zbiory Akademji Umiejętności (w gmachu Akademji, ul. Sławkowska) codziennie od 11 do 1 bezpłatnie.

Muzeum techniczno-przemysłowe, (ul. Franciszkańska) codziennie od 10—1 i od 3—5. Wstęp 20 cent. w święta bezpłatnie.

Wystawa nieustająca Tow. Prz. Sztuk pięknych (w pałacu biskupim, ul. Franciszkańska) codziennie od 11 do 4 prócz poniedziałku. Wstęp 30 centów, w niedzielę 15 centów.

Lekarze.

I. Harajewicz (u. Mikołajska 445) dr. med. mag. akusz. Lekarz chorób kobiet i dzieci. Od g. 2 do 4.

A. Rybczyński (ul. Mikołajska 459) dr. med. mag. akusz. Lekarz chorób kobiet i dzieci. Lekarz obwodowy miejski. Od g. 8—9 i 2—3.

L. Rydel (ulica Szewska 231). Prof. Uniwersytetu, dr. med. i okulistyki. Specjalny lekarz chorób ocznych. Od god. 10½ do god. 12

St. Pareński (róg ul. Sławkowskiéj i Szczepańskiéj Nr. 233) dr. med. i chir. mag. akusz. docent djagnostyki lek. przy Uniwersytecie Jagiellońskim, od god. 3 do 4.

Kl. Dębicki (Plac Marjacki 374) dr. medycyny. Asystent kliniki chorób syfilitycznych i skórnych. Od g. 12 do 1.

F. Tuszyński (Stradom Nr. 20). dr. medyc. Specjalny lekarz słabości i zboczeń uleczalnych gimnastyką. Od god. 8 do 9 i od 1 do 2.

Dentysta.

I. Dłużyński (ul. Florjańska 364) Od god. 9 — 12½ i od 2 — 6.

Apteki.

(Oprócz zwykłych lekarstw, wszystkie specyfiki i lekarstwa uniwersalne francuzkie, ogłaszane w dziennikach.)

I. Trauczyński (apteka pod koroną), Rynek, obok pałacu pod Baranami. Instrumenta chirurgiczne, bandaże i perfumerje.

W. Redyk (apteka pod barankiem) ul. Mikołajska, róg Szpitalnéj, nr. 433.

Redakcje pism.

Kraj ulica Mikołajska Nr. 435.
Czas ulica Różana Nr. 413.
Djabeł ulica ś. Filipa Nr. 73.

Księgarnie.

A. Nowolecki (Rynek, róg ulicy Brackiéj). Wybór najnowszych dzieł w różnych językach. Czytelnia polska. Biblioteka dla młodzieży. — Abonament nót i wszystkich pism perjodycznyh. Najznaczniejszy skład fotografij. Ajencja „Djabła“.

Zakłady fotograficzne.

Walery Rzewuski, (na Wesołéj ul. Podwale 27 B przy plantacjach). Fotografje w oświetleniu zwykłem lub rembrantowskiem, tuzin 5 złr. pół tuzina 3 złr. Codziennie bez względu na pogodę. Kolorowanie fotografij akwarellą lub olejno, uskutecznia się na żądanie.

Teatr *(plac Szczepański). We wtorek, czwartek, sobotę i niedzielę. Krzesło w 1 rzędach złr. 1 c. 50, w dalszych rzędach złr. 1. Loża parterowa i 1 piętra złr. 6. Loża 2 piętra złr. 4. Początek o god. 7½.*

Ogród Strzelecki, *obok dworca kolei. Restauracja, cukiernia i mleczywo. Koncerta w środy, soboty i w każde święto (wstęp 20 c.). Początek koncertu o g. 4.*

Hotele.

Drezdeński (Rynek) w samym środku miasta, w pobliżu kościoła Marjackiego.

„Victoria“, (A. Heurteux) ulica św. Anny.

„Pod Różą“ (dawniéj Rossyjski) ul. Florjańska.

„Krakowski“ (na plantacjach) restauracja, łazienki i kąpiel parowa w miejscu. Remiza hotelowa.

Hotel „Pollera“ ul. Szpitalna.

Restauracje.

A. Herteux (ul. św. Anny, hotel Victoria) jedyna w Krakowie restauracja francuzka.

W hotelu Pollera (ul. Szpitalna).

Ziembiński, w hotelu Drezdeńskim, Rynek.

T. Mańkowska (ul. Sławkowska) Objady z trzech potraw za 37 c. z chlebem. Wina wyborowe. Piwo okocimskie.

Cukiernie.

R. Grossman, (Rynek róg ulicy Szewskiéj). Cukry, ciasta, torty, konfitury i soki. Likiery najprzedniejsze, krajowe i zagraniczne.

W. Lipiński (ul. Bracka 158). Fabryka cukierków, karmelków i czekolady.

Handle win.

A. Stępiński i N. Gross, (ulica Grodzka 67). — Wina węgierskie, francuzkie i hiszpańskie. Towary kolonialne i delikatesy. Porter angielski, piwo tenczyńskie i bock. Herbata rosyjska.

F. Lenert (plac Marjacki 374). Handel hurtowny towarów kolonjalnych i win. Herbata, arak, wódki, porter, sery, smalec, słonina i tp.

Domy bankowe.

(Kupno i sprzedaż papierów, wymiana pieniędzy.)

Bank Galicyjski dla Handlu i Przemysłu, Rynek, dom własny.

Filia Banku hypotecznego (Rynek Nr. 13, I. piętro).

Stanisław Feintuch (Rynek, Szara kamienica).

Albert Mendelsburg. Rynek n. 9.

Tadeusz Tarasiewicz, Rynek, linja A. B.

Magazyny i handle.

M. Dworski (Rynek, róg ulicy Brackiéj). Skład cygar krajowych i zagranicznych. Skład papieru, materjałów piśmiennych, ksiąg handlowych i książeczek notatkowych. Handel galanteryjny i komisowy.

Ułatwia wizę paszportów. Ajencja „Djabła“.

Leon Feintuch (Rynek, ul. Grodzka). Towary galanteryjne francuzkie i angielskie, kwiaty francuzkie i perfumy. Takiż sam magazyn we Lwowie.

Wilhelm Fenz (Rynek Nr. 48 wprost św. Wojciecha). Magazyn towarów galanteryjnych i perfumerji. Wielki skład nasion kwiatowych, jarzynnych i pastewnych z najlepszych źródeł.

B. Sandig (ul. Grodzka 90). Jubiler, wyroby złote i srebrne.

W. Slatowski, dawniéj Wakarecy i Sp. (Rynek, pałac Spiski). Skład haftów, firanek i tp. Magazyn towarów białych, koronek.

I. Koral (Rynek). Towary bławatne, płótno krajowe i zagraniczne, bielizna stołowa, materje ljońskie, firanki, perkale francuzkie i t. d.

J. Riedel (Rynek, pod Jaszczurkami). Wielki skład przyborów do szycia, haftu i robót włóczkowych. Płótno, bielizna stołowa, chustki do nosa, perkale. Materje i przybory do aparatów kościelnych. Perfumy, herbata i td.

C. Höfelmajer (ul. Sławkowska). Wielki skład broni palnéj i siecznéj. Dubeltówki odtylcowe różnych systemów. Rewolwery, pistolety, przyrządy myśliwskie, proch, szrót i kapsle w różnych gatunkach.

Henryk Żychoń, Rynek, pałac Spiski. Skład papieru, materjałów piśmiennych, rysunkowych i ksiąg handlowych. Bilety wizytowe, monogramy, pieczątki wypukło-tłoczone i nagłówki listowe.

F. Wierzuchowski (Rynek, obok kościoła Marjackiego). Dystrybucja cygar i tytoniu. Handel korzenny. Ajencja „Djabła“.

A. Bańkowski i syn. (Ul. Florjańska). Magazyn obuwia mezkiego.

T. Tarasiewicz (Rynek, linja A. B.) Skład towarów żelaznych i lamp.

A. Stępiński i N. Gross (ulica Grodzka 67). Srebro chińskie, wyroby platerowane, przedmioty kościelne, materje na ornaty, świece kościelne stearynowe i woskowe.

F. Lenert (plac Marjacki 374). Cement portlandzki, gips i farby.

Zegarmistrz.

K. Friedlein (ul. Florjańska 346) Wielki skład zegarów i zegarków z najpierwszych fabryk.

Zakład optyczny.

A. Biasion (rynek, ul. Grodzka). Instrumenta optyczne, matematyczne i fizyczne. Papier listowy z odbiciem inicjałów i monogramów kolorowych. Bilety wizytowe (à la minute) od 50 centów.

Pracownia introligatorska.

Ar. Bock (ul. Szewska nr. 207). Skład ksiąg handlowych własnego wyrobu, oraz książek do nabożeństwa i pamiątkowych w zwykłych i najozdobniejszych oprawach. Wykonywa wszelkie liniowanie ksiąg maszynowe.

Zakład litograficzny.

A. Pruszyński — ul. Florjańska Nr. 342.

Fabryka pierników.

W. Molęcki (ul. Bracka). Pierniki toruńskie i krakowskie (placek królewski) lukrowane, marcypanowe, kandyzowane i inne. Miody lipcowy, patoka i miodownik.

Za rubla płacą złr. 1.55.
Za talara złr. 1.66.
